

آخرین وظایف منتظران - ۲

برای مواجهه با امامی که با الهام الهی، حکم داودی می‌کند، آماده شویم

دومین وظیفه از وظایف آخرین منتظران عصر ظهور "آمادگی برای مواجهه با امامی که بر اساس علم خود و با حکم داودی قضاوت می‌کند"، است. ما برای برخورداری از امامی که عقل کل است و تحلیل رفتارهای او برای بسیاری از مردم دشوار است، باید آماده باشیم.

حجت‌الاسلام علیرضا پناهیان در دومین شب سخنرانی خود در جمع طلاب و دانشجویان در محل مدرسه علمیه صدر بازار، با ذکر برخی روایات معتبر، در خصوص تفاوت حکومت امام زمان (ع) دومین وظیفه از وظایف آخرین منتظران عصر ظهور را "آمادگی برای مواجهه با امامی که بر اساس علم خود و با حکم داودی قضاوت می‌کند" دانست و گفت: ما برای برخورداری از امامی که عقل کل است و تحلیل رفتارهای او برای بسیاری از مردم دشوار است، باید آماده باشیم. اگر ما آمادگی برخورداری از یک امام عالم مطلق و عاقل کامل را نداشته باشیم نه تنها نمی‌توانیم رفتارهای او را تحلیل کنیم بلکه یک جاهایی به مخالفت با ایشان هم اقدام خواهیم کرد.

مشاور نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، ضمن اشاره به برخی از روایات مربوطه، در خصوص فلسفه به‌وجود آمدن چنین فضایی توضیحاتی داد، که در ادامه برخی از مهمترین مطالب مطرح شده در این سخنرانی را می‌خوانید:

- هر زمانی اقتضائات خاص خود را دارد و درک مقتضیات زمان در موقعیتهای مختلف نیازمند عقل و فهم است. این قاعده کلی در ارتباط با عصر ظهور و در آستانه ظهور نتایج خاصی به‌دنبال خواهد داشت. آیا در آستانه ظهور وظایف ویژه‌ای بر دوش ما می‌آید؟ آن نکات حساسی که چه بسا مطالب جدیدی نباشند ولی بدلیل مقتضیات زمان، اهمیت و حساسیت فوق‌العاده می‌یابند و باید مورد توجه قرار گیرند "آخرین وظایف منتظران" هستند. لذا ما به‌عنوان آخرین گروه منتظران، باید وظایف خود را عمیقاً مورد مطالعه و بررسی قرار دهیم.
- برخی از این وظایف در مقام نگرش هستند و همانطور که ذکر شد یکی از آنها "آمادگی ذهنی برای برخورداری از امام مقتدر" است. برای تصوّر بهتر این موضوع حداقل کاری که می‌توان انجام داد اینست که "اقتدار" اولیاءالله در صدر اسلام را در ذهن خود به تصویر بکشیم و ظرفیت پذیرش آنرا در خودمان ایجاد کنیم هرچند اقتدار امام عصر (عج) به‌دلیل شرایط متفاوت با دوران صدر اسلام، بسیار بیشتر از اقتدار پیامبر (ص) و امیرالمؤمنین (ع) خواهد بود. همچنین ساخت فیلمهایی با این موضوع می‌تواند کمک شایانی به این تصویرسازی بنماید.
- وظیفه دیگر از وظایف آخرین منتظران، آمادگی برخورداری از امامی است که "عالم به اسرار غیب" و "برخوردار از الهام الهی" است و به "حکم داودی" قضاوت خواهد کرد. امامی که بر اساس مصالح والایر و دوراندیشانه‌تر عمل خواهد کرد، نه بر اساس مصالح ظاهری و قابل لمس. (امام صادق (ع): إِذَا قَامَ قَائِمُ آلِ مُحَمَّدٍ عَ حَكَمَ بَيْنَ النَّاسِ بِحُكْمِ دَاوُدَ لَا يَحْتَاجُ إِلَيَّ بَيْنَهُ، يُلْهِمُهُ اللَّهُ تَعَالَى فَيَحْكُمُ بِعِلْمِهِ، غیبت نعمانی، ج ۲، ص ۳۸۶) / امام حسن عسکری (ع): إِذَا قَامَ [القائم] قَضَى بَيْنَ النَّاسِ بِعِلْمِهِ كَقَضَاءِ دَاوُدَ عَ لَا يَسْأَلُ الْبَيِّنَةَ؛ کافی، ج ۱، ص ۵۰۹) مواجهه با امامی که "عقل کل" است و افق درک و فهم او بسیار بالاتر از ماست و به دلیل رفع محدودیت‌ها و مظلومیت‌ها مطابق فهم خود عمل می‌کند، کار راحتی نیست. درست است که

امام زمان(ع) نیز همچون پیغمبر(ص)، بشری است مثل ما، و زندگی ساده ای دارد ولی به این معنا نیست که حضرت همانند ما فکر می کند و به اندازه ما می فهمد. همچنین شرایط اجتماعی به گونه ای نیست که ناچار باشد در حد فهم اندک برخی از مردم عمل کند.

- این نقل تاریخی در مورد عدم همراهی مردم با امیرالمؤمنین(ع) معروف است که فرموده اند: علی(ع) کسی همانند مردم نبود بلکه از مردم خیلی فاصله داشت و مردم کسی را که مانند خودشان باشد بیشتر می پسندند، (إِنَّ عَلِيًّا تَقَدَّمَهُمْ إِسْلَامًا وَ فَاقَهُمْ عِلْمًا وَ بَدَّهُمْ شَرَفًا وَ رَجَحَهُمْ زُهْدًا وَ طَالَهُمْ جِهَادًا فَحَسَدُوهُ وَ النَّاسُ إِلَى أَشْكَالِهِمْ وَ أَشْبَاهِهِمْ أَمِيلٌ مِنْهُمْ إِلَى مَنْ بَانَ مِنْهُمْ فَافْهَمُوا/امالی شیخ طوسی، حدیث ۱۲۵۶) ما از دور و از پس تاریخ از شنیدن علم و حکمت علی(ع) لذت می بریم ولی باید دید از نزدیک و در مواجهه با چنین انسان برتری چه اتفاقی برای ما خواهد افتاد. با یادآوری داستان حضرت موسی(ع) در مواجهه با حضرت خضر(ع) و اشاراتی که در این قصه قرآنی شده، متوجه می شویم که موضوع تا چه حد پیچیده خواهد بود.
- ما برای برخورداری از امامی که عقل کل است و تحلیل رفتارهای او بسیار دشوار است، باید آماده باشیم. اگر ما آمادگی برخورداری از یک امام عالِم مطلق و عاقل کامل را نداشته باشیم نه تنها نمی توانیم رفتارهای او را تحلیل کنیم بلکه یک جاهایی به مخالفت با ایشان هم اقدام خواهیم کرد.
- امام زمان(ع) با نشانه ها کار می کند و نیازی به بینه ندارد. ایشان در مقام قضاوت به حکم داودی رأی می دهند و نیازی به شاهد ندارند. با این توصیف هیچ فرد متخلفی توان گریز از یک چنین دادگاهی را نخواهد داشت و طبیعتاً این امر تحولی عظیم در عالم ایجاد خواهد کرد. (عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ إِذَا قَامَ قَائِمٌ آلِ مُحَمَّدٍ ع حَكَمَ بَيْنَ النَّاسِ بِحُكْمِ دَاوُدَ لَا يَحْتَاجُ إِلَى بَيِّنَةٍ يُلْهِمُهُ اللَّهُ تَعَالَى فَيَحْكُمُ بِعِلْمِهِ وَ يُخْبِرُ كُلَّ قَوْمٍ بِمَا اسْتَبْطَنُوهُ وَ يَعْرِفُ وِلِيَّهَ مِنْ عَدُوِّهِ بِالتَّوَسُّمِ قَالَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ وَ إِنَّهَا لِبِسْبِيلٍ مُّقِيمٍ/ارشاد مفید، ج ۲، ص ۳۸۶)
- چرا یک چنین فضایی در عصر پس از ظهور به وجود خواهد آمد؟ فلسفه ایجاد یک چنین فضایی چیست؟ آیا فلسفه اش این نیست که اگر بنا بر حاکمیت حق باشد باید همه حق به تمامه باشد. "هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَ دِينَ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ" (توبه/۳۳) اگر بخواهیم جامعه ای با حاکمیت حق داشته باشیم، و تمام باطل نابود شده باشد، دیگر هیچ روزه ای نباید از اجرای حق خالی بماند و راه اجرای حق نباید در هیچ نقطه ای مسدود باشد که در این صورت، از همان روزه یک شکافی ایجاد خواهد شد و بمرور موجب میشود خدشه به کل حق وارد شود. اینجاست که لزوم پر کردن شکافها و روزه های نفوذ برای ایجاد خلل مشخص می شود.
- به عقل کاملی که می خواهد یک چنین جامعه ای را اداره کند بیندیشیم. وقتی کسی خیلی بیشتر از دیگران بفهمد، تحمل او و درک او بسیار سخت است. به همین دلیل در روایات داریم: "حضرت دستی به سر مؤمنین می کشد تا عقل آنها زیاد شود" (کافی/۲۵/۱) تا بتوانند حضرت را کمک کنند. اگر کسی عاقل باشد در مواجهه با اوامر و احکام صادره از سوی حضرت، حداقل "احتمال صحت" می دهد و این انعطاف پذیری عقلانی در جای خود بسیار مفید است.
- گروهی که فاقد انعطاف پذیری عقلانی بوده و اسیر فهم ناقص خود هستند، اجتهاد و فقاقت حضرت را زیر سؤال می برند و در مقابل ایشان خواهند ایستاد. یکی از آفات اهل علم اینست که گاهی اسیر فهم و علم خود می شوند و از عقلانیت فاصله می گیرند. این اسارت علم، در جریان امتحانات قبل از ظهور نیز دیده خواهد شد بطوریکه در آستانه ظهور شاهد جنگ

فهم‌های مختلف دینی خواهیم بود. (غیبت نعمانی/ص ۲۰۶) گروهی در قبل و بعد از ظهور هستند که بر روی افکار و درک نادرست خود از دین، پافشاری کرده و موجبات هلاکت خود و دیگران را فراهم می‌کنند.

- در برخی از روایات مربوط به ظهور به ایستادگی عده‌ای از یاران حضرت در مقابل ایشان و برخورد قاطع حضرت با آنها اشاره دارد که درک و تحلیل آن دشوار است. امام صادق (ع) پس از قرائت آیه "وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَأَخْتَلَفَ فِيهِ" (هود/۱۱۰) فرمودند: اِخْتَلَفُوا كَمَا اخْتَلَفَتْ هَذِهِ الْأُمَّةُ فِي الْكِتَابِ وَ سَيَخْتَلِفُونَ فِي الْكِتَابِ الَّذِي مَعَ الْقَائِمِ، الَّذِي يَأْتِيهِمْ بِهِ حَتَّى يُنْكِرَهُ نَاسٌ كَثِيرٌ فَيَقْدِمُهُمْ فَيَضْرِبُ أَعْنَاقَهُمْ. (کافی/۲۸۷/۸) عده‌ای از کسانی که جزء یاران حضرت هستند، بر سر فهمشان از کتاب خدا با حضرت اختلاف کرده و او را انکار می‌کنند، تا اینکه حضرت آنها را می‌آورد و گردنشان را می‌زند. در روایت دیگری نیز آمده که گروهی که در رکاب حضرت جنگیده‌اند، به دلیل فهمشان از دین، به انکار حضرت اقدام می‌کنند و لاجرم حضرت گردن آنها را می‌زند ولی برای دیگران مایه عبرت نشده و این مسأله تا چند مرتبه تکرار می‌شود. (اثبات الهداة/۳/۵۸۵/ح ۷۹۶)
- ما به جهت کسب آمادگی برای ظهور، باید این مسائل را برای خود حل کنیم و آمادگی مواجهه با چنین صحنه‌هایی را داشته باشیم. فهم ما از دین باید آنقدر بالا برود که بدانیم دین عادت کردن به یک سلسله مناسک و آداب خاص نیست. دین تنزل دادن امر خدا و حقایق عالم به قدر اندیشه کم و کوتاه ما نیست. دین علاقه سطحی داشتن به خدا و خوبیها نیست. دین امر دیگری است که در پس این ابتلائات کم کم خود را نشان می‌دهد و درجه عبودیت بندگان را مشخص خواهد کرد. دین از ما قدرت تحلیل و انعطاف پذیری فوق العاده‌ای در برابر حق می‌خواهد.

